

ҚОНУНИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДАР БОРАИ БЕРУН БАРОВАРДАН ВА ВОРИД
НАМУДАНИ САРВАТҶОИ ТАЪРИҶИЮ ФАРҶАНГӢ

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқӣ ва ташкилии раванди берун баровардан ва ворид намудани сарватҳои таърихию фарҳанги ро муайян намуда, ба ҳифзи мероси таърихию фарҳанги равона гардидааст.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **берун баровардани сарватҳои таърихию фарҳанги** – аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ тавассути Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон берун баровардани сарватҳои таърихию фарҳанги бе уҳдадории баргардондани онҳо;

- **ворид намудани сарватҳои таърихию фарҳанги** – аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ тавассути Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани сарватҳои таърихию фарҳанги бе уҳдадории баргардондани онҳо;

- **муваққатан берун баровардани сарватҳои таърихию фарҳанги** – аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ тавассути Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон муваққатан берун баровардани сарватҳои таърихию фарҳанги бо уҳдадории дар муҳлати муқарраргардида баргардондани онҳо;

- **муваққатан ворид намудани сарватҳои таърихию фарҳанги** – аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ тавассути Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон муваққатан ворид намудани сарватҳои таърихию фарҳанги бо уҳдадории дар муҳлати муқарраргардида баргардондани онҳо;

- **сарватҳои таърихию фарҳанги** – ашёи моддии дорои арзиши миллӣ, таърихӣ, бостоншиносӣ, бадеӣ, илмию

маърифатӣ, маънавию ахлоқӣ ва фарҳангӣ, ки сарватҳои умумимиллӣ ва умумибашарӣ ба ҳисоб мераванд;

- **экспертизаи давлатии сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ** – аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи фарҳанг, коршинос (мутахассис) ё гуруҳи коршиносон (мутахассисон) омӯхтани ашёи таҳқиқшаванда бо мақсади муайян намудани он ҳамчун арзиши миллӣ, таърихӣ, бостоншиносӣ, бадеӣ, илмӣ маърифатӣ, маънавию ахлоқӣ ва фарҳангӣ, инчунин дар ҳолати зарурӣ андешидани чораҳои таҳлили илмӣ ва техникӣ.

Моддаи 2. Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи берун баровардан ва ворид намудани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ

Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи берун баровардан ва ворид намудани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Доираи амали Қонуни мазкур

1. Ба сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ, новобаста ба шакли моликият, ки таҳти амали Қонуни мазкур қарор мегиранд, мансубанд:

- асарҳои офаридаи шахси алоҳида ё гуруҳи шахсоне, ки шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд;

- асарҳои офаридаи шаҳрвандони хориҷӣ ё шахси бешаҳрванде, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон зиндагӣ мекунанд;

- бозёфтҳо аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- асарҳои дар осорхонаҳои давлатӣ ва ғайридавлатӣ, хазинаҳо, китобхонаҳо, мамнӯъгоҳҳо, бойгонихо, аз ҷумла бойгонихо сабти овозӣ ва навори видеоӣ, нигористонҳои бадеӣ, коллексияҳо ва маҳзанҳои дигар ҷамъовардашуда;

- бозёфтҳои экспедитсияҳои иқтишофӣ, бостоншиносӣ,

фолклорӣ, табиӣ ва илмӣ;

- асарҳои дар натиҷаи мубодилаи ихтиёрӣ бадастовардашуда;

- асарҳои бозёфтшуда, ба сифати мерос ва ҳада бадастовардашуда ё бо роҳи дигари қонунӣ бадастовардашуда, аз ҷумла дар ҳудуди давлатҳое, ки онҳо ба вучуд омадаанд;

- асарҳои аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии хориҷӣ ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон воридкардашуда;

- коллексияҳои хусусӣ.

2. Берун баровардан ва ворид намудани силоҳе, ки сарвати таърихӣю фарҳангӣ маҳсуб меёбад, инчунин сарватҳои таърихӣю фарҳангии дорои металлҳо ва сангҳои қиматбаҳо бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

3. Доираи амали Қонуни мазкур гардиши маснуоти муосири армуғонӣ ва ашёи табиноти фарҳангии истехсоли силсилавӣ ва оммавино фаро намегирад.

Моддаи 4. Сарватҳои таърихӣю фарҳангие, ки берун баровардани онҳо манъ аст.

Аз Ҷумҳурии Тоҷикистон берун баровардани сарватҳои таърихӣю фарҳангии зерин, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи Қонуни мазкур, манъ аст:

- ашёи моддии дорои арзиши миллий, таърихӣ, бостоншиносӣ, бадеӣ, илмию маърифатӣ, маънавию ахлоқӣ ва фарҳангие, ки сарватҳои умумимиллӣ ва умумибашарӣ ба ҳисоб рафта, дар Рӯйхати сарватҳои таърихӣю фарҳангӣ, ки берун баровардани онҳо манъ аст ё дар Феҳристи давлатии объектҳои мероси таърихӣю фарҳангӣ номбар карда шудаанд;

- сарватҳое, ки ба таври доимӣ дар осорхонаҳо, бойгонихо, китобхонаҳо, мамнӯъгоҳҳо ва маҳзанҳои дигари давлатию ҷамъиятӣ нигоҳдорӣ мешаванд;

- сарватҳои нодири таърихӣю фарҳангие, ки зиёда аз панҷоҳ сол пеш офарида шудаанд.

Моддаи 5. Сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ, ки ворид намудани онҳо манъ аст.

1. Ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ, ки мавриди кофтуков ё баҳси судӣ қарор доранд, ғайриқонунӣ ба даст оварда шудаанд, манъ аст. Сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ ғайриқонунӣ ба ҳудуди кишвар воридгардида тибқи муқаррароти қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифта шуда, барои экспертизаи давлатӣ пешниҳод карда мешаванд.

2. Ворид намудани маводи дорои мазмуни фаҳшу бадахлоқона, ашёи дигар дар намуди сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ, ки бо мақсади тағйир додани сохтори конститутсионӣ, тамомияти арзӣ, тарғиби ҷанг, терроризм, экстремизм, зӯроварӣ, наҷодпарастӣ, миллатгароӣ, бадбинии иҷтимоӣ ва мазҳабӣ истифода мешаванд, манъ аст.

Моддаи 6. Ҳуқуқи моликият ба сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ, ки берун бароварда мешаванд

Аз ҷониби молики сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ гузашт намудани салоҳият нисбат ба соҳибият, истифодабарӣ, фурӯш ва ихтиёрдории сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ, ки он боиси ғайриқонунӣ берун баровардан ва ворид намудани онҳо мегардад, манъ аст.

БОБИ 2. ТАНЗИМИ ДАВЛАТИИ БЕРУН БАРОВАРДАН ВА ВОРИД НАМУДАНИ САРВАТҲОИ ТАЪРИХИЮ ФАРҲАНГӢ

Моддаи 7. Танзими давлатии берун баровардан ва ворид намудани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ

1. Танзими давлатии берун баровардан ва ворид намудани сарватҳои таърихӣ фарҳангиро мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи фарҳанг (минбаъд - мақоми ваколатдори давлатӣ) ва мақоми ваколатдор оид ба масъалаҳои фаъолияти гумрукӣ амалӣ менамоянд.

2. Мақоми ваколатдори давлатӣ:

- Шӯро оид ба ҳифз ва мубодилаи байналмилалии сарватҳои таърихӣю фарҳангиро таъсис медиҳад;

- Рӯйхати сарватҳои таърихӣю фарҳангиро, ки берун баровардани онҳо манъ аст, тасдиқ ва пешбурди онро амалӣ менамояд;

- Феҳристи давлатии объектҳои мероси таърихӣю фарҳангиро таҳия намуда, пешбурди онро таъмин менамояд ва ба объектҳои мероси таърихӣю фарҳангии ба Феҳристи мазкур воридкардашуда шиноснома медиҳад;

- оид ба берун баровардан ё муваққатан берун баровардани сарватҳои таърихӣю фарҳангӣ қарор қабул намуда, шаҳодатномаи дахлдор медиҳад;

- сарватҳои таърихӣю фарҳангии берун баровардашаванда ва воридшаванда, инчунин муваққатан берун баровардашаванда ва воридшавандаро ба қайд мегирад;

- ташкили экспертизаи давлатии сарватҳои таърихӣю фарҳангиро, ки барои берун баровардан, муваққатан берун баровардан инчунин ҳангоми баргардондани онҳо баъди муваққатан берун баровардан пешниҳод гардидаанд, таъмин менамояд;

- сарватҳои таърихӣю фарҳангиро, ки аз ҷониби мақомоти давлатӣ мусодира гардиданд ва ба моликияти давлатӣ гузаронда шудаанд, қабул мекунад ва тартиби истифодабарии онҳоро тибқи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон амалӣ менамояд;

- дархостро оид ба иҷозати фурӯши сарватҳои таърихӣю фарҳангӣ, ки берун баровардани онҳо манъ аст, мавриди баррасӣ қарор дода, розигии хаттӣ медиҳад;

- дар бораи ҳолатҳои гум шудан ва дуздии сарватҳои таърихӣю фарҳангӣ эълон медиҳад;

- тибқи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалии Чумхурии Тоҷикистон барои барқарор кардани ҳуқуқи моликони сарватҳои таърихӣю фарҳангии ғайриқонунӣ берун баровардашуда ё воридгардида

чораҳо меандешад.

3. Мақоми ваколатдор оид ба масъалаҳои фаъолияти гумрукӣ тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби берун баровардан ва ворид намудани сарватҳои таърихӣ фарҳангиро назорат мекунад.

4. Тартиби берун баровардан ва ворид намудани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ (аз ҷумла муваққатан) ва ташкил кардани экспертизаи давлатии онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

Моддаи 8. Шӯро оид ба ҳифз ва мубодилаи байналмилалӣ сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ

1. Бо мақсади мусоидат намудан ба танзими меъёри ҳуқуқи масъалаҳо оид ба берун баровардан, экспертиза ва арзёбии сарватҳои таърихӣ фарҳангии берун баровардашаванда, ҳифзи сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ, рушди ҳамкориҳои байналмилалӣ фарҳангӣ, дар назди мақоми ваколатдори давлатӣ Шӯро оид ба ҳифз ва мубодилаи байналмилалӣ сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ (минбаъд Шӯро) таъсис дода мешавад.

2. Шӯро аз ҳисоби намоёндогани мақомоти давлатӣ, мутахассисони осорхонаҳо, китобхонаҳо, ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ, ки дар соҳаи фарҳанг фаъолият мекунанд, коллекционерони сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ, бостоншиносон, ходимони театр, илм ва фарҳанг, коршиносон, фарҳангшиносон таъсис дода мешавад.

3. Низомномаи Шӯро аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ карда мешавад.

4. Шӯро дар доираи ваколатҳои худ вазифаҳои зеринро амалӣ менамояд:

- ба мақоми ваколатдори давлатӣ барои баррасӣ тақлифҳои оид ба тақмили Қонуни мазкур пешниҳод менамояд;
- ба мақоми ваколатдори давлатӣ коршинос (мутахассис)-ро оид ба сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ тавсия

медихад;

- мурочиати осорхонаҳо, китобхонаҳо, ташкилотҳои ғайритиҷоратие, ки дар соҳаи фарҳанг фаъолият меkunанд, коллекционерони сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ, бостоншиносон, ходимони театр, илм ва фарҳанг, коршиносон (мутахиссисон) ва шахсони дигарро оид ба ҳифз ва мубодилаи байналмилалӣ сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ баррасӣ менамояд;

- тибқи низомнома вазифаҳои дигарро иҷро менамояд.

Моддаи 9. Экспертизаи давлатии сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ

1. Сарватҳои таърихӣ фарҳангии берун баровардашаванда, аз ҷумла муваққатан берун баровардашаванда, аз экспертизаи давлатӣ гузаронда мешаванд.

2. Экспертизаи давлатии сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ бо мақсади зерин гузаронда мешавад:

- арзёбии сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ;

- муайянсозии мансубияти ашёи таҳқиқшаванда ба сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ ва нодир;

- муайянсозии мансубияти ашёи таҳқиқшаванда ба Феҳристи давлатии объектҳои мероси таърихӣ фарҳангӣ;

- муайян намудани асолат ва ҳолати ҷорӣ сарватҳои таърихӣ фарҳангие, ки пас аз муваққатан берун баровардан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон баргардонда мешаванд.

3. Муҳлати гузарондани экспертизаи давлатии сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ 15 рӯзи тақвимӣ муқаррар карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи тартиби гузарондани экспертизаи давлатии сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ.

4. Пешниҳод накардани ашёи берун баровардашаванда ба экспертизаи давлатӣ асос барои аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ қабул кардани қарор дар бораи иҷозат надодан барои берун баровардани он мебошад.

5. Ҳангоми берун баровардани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ, агар дар натиҷаи экспертизаи давлатӣ барои дохил

намудани ашѐи пешниҳодшуда ба Рӯйхати сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ, ки берун баровардани онҳо манъ аст, инчунин барои ворид намудани онҳо ба Феҳристи давлатии объектҳои мероси таърихӣ фарҳангӣ асос пайдо гардад, ашѐи мазкур аз мурочиаткунанда тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифта шуда, ба мақоми ваколатдори давлатӣ супорида мешавад.

6. Зарари моддии молик ҳангоми аз ӯ гирифтани ашѐи ба Рӯйхати сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ дохилшуда, ки берун баровардани онҳо манъ аст, инчунин ба Феҳристи давлатии объектҳои мероси таърихӣ фарҳангӣ ворид гардидааст, тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн карда мешавад.

7. Баҳсҳо оид ба натиҷаҳои экспертизаи давлатии сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ бо тартиби судӣ ҳал карда мешаванд.

Моддаи 10. Берун баровардани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ

1. Берун баровардани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ тибқи муқаррароти Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъѐрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

2. Берун баровардани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ бе пешниҳоди шаҳодатномаи дахлдор манъ аст.

3. Берун баровардани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ аз ҷониби муаллиф, новобаста ба он, ки ӯ барои истиқомати муваққатӣ ё доимӣ ба хориҷи кишвар сафар мекунад, бо тартиби муқаррарнамуаи Қонуни мазкур амалӣ карда мешавад.

4. Берун баровардани мукофотҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи шахрвандони мукофотонидашуда дар асоси пешниҳод намудани ҳуҷҷати тасдиқкунандаи мукофотонидан амалӣ карда мешавад.

5. Ворисони шахсони ғавтидаи бо мукофотҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон сарфарозшуда, ки барои истиқомати доимӣ ба хориҷи кишвар сафар мекунад, ҳуқуқ доранд танҳо ҳуҷҷатҳо дар бораи бо мукофотҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон сарфароз гардондани ин шахсонро бо худ баранд.

6. Берун баровардани сарватҳое, ки мавриди кофтуков қарор доранд, танҳо бо мақсади ба моликони қонунашон баргардондани онҳо амалӣ мегардад, агар тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

Моддаи 11. Муваққатан берун баровардани сарватҳои таърихию фарҳангӣ

1. Сарватҳои таърихию фарҳангӣ аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар ҳолатҳои зерин муваққатан аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон берун бароварда мешаванд:

- муаррифӣ ва ташкил намудани намоишгоҳҳо;
- гузарондани корҳои барқарорсозӣ ва таҳқиқоти илмӣ;
- вобаста ба фаъолияти консертӣ, театрий, фаъолияти дигари ҳунарий;
- гузарондани чорабиниҳои фарҳангии байналмилалӣ, барқарор ва густариш додани муносибатҳои фарҳангӣ.

2. Муҳлати дар хориҷи кишвар қарор гирифтани сарватҳои таърихию фарҳангии муваққатан берун баровардашуда набояд аз шаш моҳ зиёд бошад.

3. Қарор дар бораи муваққатан берун баровардани сарватҳои таърихию фарҳангӣ дар асоси натиҷаи экспертизаи давлатӣ қабул гардида, ба дархосткунанда шаҳодатномаи дахлдор бо уҳдадорию баргардондани онҳо дар муҳлати муқарраргардида дода мешавад.

4. Бе пешниҳоди шаҳодатномаи дахлдор муваққатан берун баровардани сарватҳои таърихию фарҳангӣ манъ аст.

Моддаи 12. Рад намудани дархости муваққатан берун баровардани сарватҳои таърихию фарҳангӣ

Дархост оид ба муваққатан берун баровардани сарватҳои таърихию фарҳангӣ бо асосҳои зерин рад карда мешавад:

- пешниҳод накардани кафолат аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ оид ба ҳифз, нигоҳдорӣ ва дар муҳлати муқарраргардида баргардондани сарватҳои таърихию фарҳангӣ;

- дар ҳолати ғайриқаноатбахш қарор доштани ашёи берун баровардашаванда;
- дар кофтукови байналмилалӣ ва давлатӣ қарор доштани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ;
- муайян набудани молики сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ ё мавриди баҳси судӣ қарор доштани онҳо;
- таъмин нашудани ҳифзу нигоҳдории сарватҳои таърихӣ фарҳангии берун баровардашаванда бо сабаби офатҳои табиӣ, низоъҳои ҳарбӣ ё монеаҳои дигар дар кишваре, ки онҳо муваққатан ба он бароварда мешаванд;
- мавҷуд набудани муносибатҳои дипломатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишваре, ки ба он сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ бароварда мешаванд.

Моддаи 13. Муваққатан ворид намудани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ

1. Муваққатан ворид намудани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи муқаррароти Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

2. Барои ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон муваққатан ворид намудани сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ шаҳодатномаи дахлдори мақомоти ваколатдори давлатии кишваре, ки ин сарватҳо дар ҳудуди он ба вучуд омадаанд, пешниҳод карда мешавад.

3. Мансуб будани ашёи воридшаванда ба сарватҳои таърихӣ фарҳангӣ аз рӯи натиҷаи экспертизаи давлатӣ муайян карда мешавад.

Моддаи 14. Ҳифзи сарватҳои таърихӣ фарҳангии муваққатан берун баровардашуда

Ҳифзи сарватҳои таърихӣ фарҳангии, ки аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон муваққатан берун бароварда шудаанд, аз ҷониби шахсони онҳоро ба берун бароварда ва муассисаҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо мақомоти дахлдори кишвари қабулкунанда таъмин карда мешавад.

Моддаи 15. Кафолати ҳифзи сарватҳои таърихию фарҳангии муваққатан воридшуда

Додани кафолати ҳифзи сарватҳои таърихию фарҳангии муваққатан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 16. Фурӯши сарватҳои таърихию фарҳангӣ

1. Фурӯши сарватҳои таърихию фарҳангӣ, ки берун баровардани онҳо манъ аст, танҳо баъди ба тариқи хаттӣ огоҳ намудани мақоми ваколатдори давлатӣ амалӣ карда мешавад.

2. Ба фурӯш гузоштани сарватҳои таърихию фарҳангӣ ба тариқи музояда дар асоси розигии хаттӣ мақоми ваколатдори давлатӣ амалӣ карда мешавад.

Моддаи 17. Транзит ва ирсол намудани сарватҳои таърихию фарҳангӣ тавассути шӯъбаҳои алоқа

1. Ҳангоми транзити сарватҳои таърихию фарҳангӣ аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти ваколатдор оид ба масъалаҳои фаъолияти гумрукӣ ҳуҷҷатҳои дахлдори муайяннамудаи мақомоти мазкур пешниҳод карда мешаванд.

2. Берун баровардани сарватҳои таърихию фарҳангӣ бо роҳи ирсол намудани онҳо тавассути шӯъбаҳои алоқа тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

Моддаи 18. Баргардондани сарватҳои таърихию фарҳангӣ

1. Давлат тибқи меъёрҳои ҳуқуқи байналмилалӣ барои ба Ҷумҳурии Тоҷикистон баргардондани сарватҳои таърихию фарҳангии дуздидашуда ва ё ғайриқонунӣ берун баровардашуда чораҳо меандешад.

2. Нисбат ба талабот онд ба баргардондани сарватҳои таърихию фарҳангии аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ғайриқонунӣ баровардашуда муҳлати даъво татбиқ намегардад.

Моддаи 19. Тартиби истифодаи сарватҳои таърихӣю фарҳангии мусодирашуда

1. Сарватҳои таърихӣю фарҳангии аз ҷониби мақомоти ҳифзи ҳуқуқ мусодирашуда ба мақоми ваколатдори давлатӣ бо мақсади нигоҳдорӣ, гузарондани экспертизаи давлатӣ дода шуда, рӯйхати онҳо ба воситаҳои ахбори омма барои нашр супорида мешавад.

2. Дар сурати бо тартиби судӣ муқаррар намудани ҳуқуқи моликият ба сарватҳои таърихӣю фарҳангӣ онҳо ба моликон ё намояндагони қонунии онҳо баргардонда мешаванд. Хароҷоти вобаста ба нигоҳдорӣ ва гузарондани экспертизаи давлатӣ аз ҷониби моликон пардохт карда мешаванд, агар бо қарори суд тартиби дигар пешбинӣ карда нашавад.

3. Дар ҳолати тибқи санади судӣ ба моликияти давлат гузарондани сарватҳои таърихӣю фарҳангии мусодирашуда онҳо бо қарори мақоми ваколатдори давлатӣ барои нигоҳдории доимӣ ба хазинаҳои давлатии осорхонаҳо, бойгонӣҳо, китобхонаҳо ё ташкилотҳои дигар супорида мешаванд.

Моддаи 20. Бочу пардохтҳо ҳангоми берун баровардан ва ворид намудани сарватҳои таърихӣю фарҳангӣ

Бочу пардохтҳо ҳангоми берун баровардан ва ворид намудани сарватҳои таърихӣю фарҳангӣ тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ситонида мешаванд.

БОБИ 3. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 21. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 22. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи берун баровардан ва ворид

кардани сарватҳои таърихию фарҳангӣ»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 6 августи соли 2001 «Дар бораи берун баровардан ва ворид кардани сарватҳои таърихию фарҳангӣ» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2001, №7, мод. 511; с. 2008, №12, қ.2, мод. 1014; с. 2014, №12, мод. 825) аз эътибор соқит доништа шавад.

Моддаи 23. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе
4 апрели соли 2019
№1593